

1962

► **asfaltirano** ► asfal'tè:rənə prisl. ⟨⟩
asfaltirano: a ja də 'xiša 'žə asfal'tè:rənə? | □ ∅

asma ipd. ⇒ ASTMA ipd.

asniti ► 'á:sən't' (in 'á:s'ŋ'(-) [>] 'á:s'nem
 nd. ⟨'á:s'nə (in ['á:səŋ') 'á:sən'te; 'á:s'n'u
 'á:sən'ða -ə) star. 1. a. komu koristiti
 komu [dajati, prinašati ugodne, poziti-
 tivne posledice], pomagati komu: 'ká:
 mə 'á:s'ne 'a:ʉtə, kə pa js'p'ita 'ne:ma!
 • te rəc'nə:ja mə 'neč na 'á:s'ne:je • 'ká:
 tē 'á:s'ne! 2. a. kaj narediti kaj, postori-
 riti kaj: g'rém da'mə, da ša m 'dʉ:ms
 prač'()ixtə 'kə: 'á:s'n'u • 'ce:žə 'pə:d'nə
 'nɪsm 'neč 'á:s'ŋa | □ k 1 ⇒ KORISTITI; k
 2 ⇒ NAREDITI | □ ∅

asparagus ⇒ ŠPARADUS

asperin ► as'pər'ɪn -a m ⟨im. mn. -'rinə⟩
 redk. *aspirin* a nš [zdravilo]: as'pər'ɪn
 ja za g'la:və b [tableta]: nē as'pər'ɪn
 mə 'dē: | □ ⇒ ASPIRIN | □ ∅

aspirin ► as'pər'ɪn -a ⟨in -pi-⟩ m ⟨im. mn.
 -'rinə⟩ *aspirin* a nš [zdravilo]: 'dó:xter
 ja 'rəku, da 'ne: 'kar as'pər'ɪn 'jə:m b
 [tableta]: a bəš as'pər'ɪn? | □ ASPERIN | □
 SSKJ, SP 1962

astma ► 'á:stma (redk. -sm-) [-s't'mə (f
 redk. -s'm-) ž ⟨⟩ nš *astma, naduha*: 'na:š
 'má: 'á:stmə | □ NADUHA | □ SSKJ, SP 1962

astmatičen ⇒ NADUŠLJIV

astmatik ► 'á:stmatək -a (redk. -sm-; in
 -tj-) m ⟨im. mn. -təkə (in -ti-)⟩ *astmatik*:
 'na:š ja ast'má:tək | □ SSKJ, SP 1962

ata ipd. ⇒ ATE ipd.

ate ► 'a:te -e (Bo 'á:-) m živ. ⟨daj. = mest. =
 or. -e, tož. -e, mn. -e 'a:t'ə || 'á:t'u itd.⟩ pri
 govorjenju o odsotnem pogosto z obliko za 3. os.
 mn. a *ata, oče*: 'a:te 'sə b'le ʉ p'la'ninə
 • 'pʉ: sə sə pa 'a:te z 'g'rə:govə 'z'ie:
 fə ʉ'žənlə • g'da:j pa 'a:te p'ride? • 'kə:
 sə pa ʉd 'a:te (atovi, očetovi) š'kò:rne?
 • ʉd 'nə:ŋga s'tá:rga 'a:te 'a:te (njen
 praded) ja 'bè:ʉ'() 'a'mi:erikə • 'a:te
 ʉd 'mʉ:ja s'tá:ra 'ma:me (moj praded)
 pə 'ma:məŋə s'tra:nə sə b'le 'š'ta:ʉtə
 s' 'pə:d'nə 'ra'čice • [ʉd 'nə:ŋga 'mʉ:ža
 'a:te (njen tast) b *stari oče, ded*: 'a:te
 sə ʉ'ma:rle • 'a:te, 'kə:ŋ g'rérte? c *tast*
 (v odnosu do govorečega): 'bò:čkə
 'a:te (tast iz Bočne) • 'a:te, 'kə: sə pa
 k'le:ša? č kot klična oblika, predvsem v pri-
 sotnosti otrok mož, soprog: 'a:te, 'jəde pə
 ʉ'rəxə • šalj., predvsem za (tehnične) predme-
 te kaj *paše* (na kaj = k čemu) *ko ate na*
mamo zelo se prilaga kaj čemu: 'pa:lca
 'ta:k 'pá:ša ʉ 'tʉknə 'kə 'a:te na 'ma:me

• **star ate stari oče, ded**: a sē s'tá:r-
 ga 'a:te žə ʉb'rəʉ? (□ ATE, OČE, STAREC) |
 k a □ ATEK¹⁻², ATI, FOTER, OČE; k b ⇒ star
 ATE | □ Kr šalj. *Verzifikacija, ki jo*
govorijo predvsem dečki – drugi jo
večinoma znajo – in pri kateri govo-
reči ob vsaki besedi pokaže na posa-
mezen del lastnega telesa: 'a:te (pri
 tem pokaže na eno oko), 'ma:ma (pokaže
 na drugo oko), 'ti:ta (pokaže na nos),
 s'trič (pokaže na usta) – 'zizək (poka-
 že na eno stran prsi), 'zizək (pokaže
 na drugo stran prsi), 'pə:mpe:k (pokaže
 na popek), š'pəc (pokaže na spolni ud).
 □ +

atek ► 'a:tək -a (Bo 'á:-; in -te-) m živ.
 ⟨im. mn. -təkə⟩ 1jubk. *ata, oče*: 'a:təkə ša
 'dē: 'cukra 2. šalj. *večkratni ponavlja-*
vec v nižjih razredih osnovne šole:
 'kə'vá:čəmə 'zd'ra:ʉcə sə 'pra:ʉlə 'a:tək,
 kə ja 'vəsm 'le:t ʉ 'š'má:rtne ʉ 'šo:žə
 'xʉ:d'u | □ k 1 ⇒ ATE | □ ∅

atek² ► 'a:tək -t'ka (Bo 'á:-) m živ. ⟨⟩ 1jubk.
 a *ata, oče*: 'jəde 'a:t'ka k'li'cat • a ja
 'tə: ʉd 'á:t'ka 'a:ʉtə? b kot klična oblika,
 predvsem v prisotnosti otrok mož, soprog |
 □ ⇒ ATE | □ SSKJ, SP 1962

atekov ► 'a:təkə [-va -ə (Bo 'á:-; in -tə-;
 [Bo tudi -kav-) prid. ⟨rod. ed. m. sp. -koga⟩
 1jubk. *atov, očetov* | < ATEK¹ | □ ⇒ ATOV
 | □ ∅ (SSKJ atkov)

ati ► 'a:ti (Bo 'á:-) [-ja (f in -tə-) m živ. ⟨⟩
 1jubk. a *ata, oče*: 'jəde 'a:ti:ja 'iškət •
 'kə: ja pa 'á:tə? b kot klična oblika, pred-
 vsem v prisotnosti otrok mož, soprog: 'a:ti,
 'dē: pləničkə | □ ⇒ ATE | □ ∅

atijev ► 'a:ti:jo [-va -ə (Bo 'á:-; in -tə-; [
 Bo tudi -jav-) prid. ⟨rod. ed. m. sp. -joga⟩
 1jubk. *atov, očetov* | □ ⇒ ATOV | □ ∅

atkov ► 'a:t'kə [-va -ə (Bo 'á:-; [Bo tudi
 -kav-) prid. ⟨rod. ed. m. sp. -koga⟩ 1jubk.
atov, očetov | < ATEK²: 'kə: ja pa 'a:t'kə-
 va 'ká:pa? | □ ⇒ ATOV | □ SSKJ, SP 1962

atomska ► a'tə:mska -s'ke ž ⟨rod. mn.
 -s'kəx⟩ *atomska bomba*: 'mer'ká:ncə sə
 na 'xə:ʉ'šimə 'pə:tnš'tè:rdež'd'ga
 a'tə:mskə 'va:rglə • šalj., nov. **atomska**
je padla (= usekala ipd.) *velik nered*
je: ʉ s'pá:lŋcə tē ja a'tə:mska 'pá:d'la
 (□ ⇒ (atomska) BOMBA je padla) | □ ∅ (+
atomski)

atomski ► a'tə:ms'kə -ska -ə prid. ⟨rod. ed.
 m. sp. -s'kəga⟩ • ⇒ atomska BOMBA je
 padla | □ SSKJ, SP 1962

atov ► 'a:t'ə [-va -ə (Bo 'á:-; [Bo tudi
 -tev-) prid. ⟨rod. ed. m. sp. -t'oga⟩ *atov,*
očetov: 'á:t'ə p'ə'tʉ:šlč 'išəm | □ ATE-